

Vergaderjaar 2023–2024

25 422

Opwerking van radioactief materiaal

Nr. 294

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 oktober 2023

Van 5 t/m 16 juni heeft een team van internationale deskundigen onder leiding van het Internationaal Atoom Energie Agentschap (IAEA) een Integrated Regulatory Review Service (IRRS) uitgevoerd in Nederland. In een eerdere brief¹ heb ik uw Kamer al op hoofdlijnen geïnformeerd over de uitkomsten van deze missie. Inmiddels heeft het IAEA het definitieve rapport opgeleverd.

Bijgaand stuur ik uw Kamer dit rapport, mede namens de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Inhoud en doel missie

Tijdens deze missie zijn de wet- en regelgeving, de organisatie en de taakuitvoering van de overheid op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming getoetst aan IAEA-veiligheidsnormen. Hierbij zijn de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS), de Ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), SZW en VWS, de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) en Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) betrokken geweest.

Kabinetsreactie op het IRRS-rapport

Het IAEA concludeert dat Nederland een robuust systeem heeft op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming en doet aanbevelingen en suggesties om dit verder te verstevigen. Het kabinet hecht grote waarde aan adviezen vanuit het IAEA. Een onafhankelijke toets aan de IAEA-veiligheidsnormen helpt Nederland om het systeem van wet- en regelgeving, organisatie en taakuitvoering verder te versterken.

¹ Kamerstuk 25 422, nr. 292

De IRRS-missie heeft voor Nederland 26 aanbevelingen (in het rapport aangeduid met R van recommendations), 14 suggesties (in het rapport aangeduid met S van suggestions) en 2 «good practices» geformuleerd. Deze bevindingen richten zich zowel op de wet- en regelgeving, als op de organisatie en uitvoering van de taken door de overheid en zijn daarmee relevant voor alle betrokken partijen. Zoals het IAEA ook stelt zijn veel van de aanbevelingen en suggesties in lijn met bevindingen die al naar voren waren gekomen in de zelfevaluatie die voorafgaand aan de missie door Nederland is uitgevoerd.

Hieronder ga ik verder in op de belangrijkste aanbevelingen en suggesties.

Aanbevelingen ten aanzien van lenW

Meerdere aanbevelingen en suggesties zijn gericht op het stelsel van wet- en regelgeving. Zoals al eerder aan uw Kamer is medegedeeld² ben ik gestart met een evaluatie van de wet- en regelgeving op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming. De aanbevelingen en suggesties zullen hierin meegenomen worden. Het IAEA stelt tevens dat er een strategie moet worden opgesteld ter ondersteuning van het nationale beleid op het gebied van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming. In samenwerking met de betrokken organisaties zal ik hier invulling aan geven.

In november van dit jaar zal vanuit het IAEA ook een missie op het gebied van radioactief afval aan Nederland worden uitgevoerd (de zogeheten ARTEMIS-missie). Een aantal bevindingen heeft relatie met onderwerpen die ook in die missie aan de orde zullen komen. De verdere benodigde acties op die punten zullen daarom worden bepaald na afloop van de ARTEMIS-missie.

Aanbevelingen ten aanzien van de ANVS

Het IAEA heeft bij de ANVS twee «good practices» geïdentificeerd en een aantal aanbevelingen en suggesties gedaan. Deze hebben betrekking op de uitvoering van haar taken, zoals versterking van de processen van vergunningverlening, beoordeling en inspectie, samenwerking met andere inspecties en op het gebied van technische regelgeving en handreikingen. Het IAEA doet onder andere de aanbeveling om uitvoering te geven aan de door de ANVS geïdentificeerde verbeterpunten van het ANVS Integraal Management Systeem. De ANVS heeft hiervoor een programma vastgesteld.

Aanbevelingen ten aanzien van VWS en de IGJ

Een aantal aanbevelingen en suggesties op het gebied van stralingsbescherming van patiënten en de inspectie daarvan is gericht op het Ministerie van VWS en de IGJ. Er zijn aanbevelingen gedaan over optimalisatie en dosisbeperkingen voor medische blootstelling bij stralingstoepassingen, de definities van onbedoelde en accidentele blootstellingssituaties en waarschuwingssignalering in medische instellingen voor zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven. Op het gebied van inspectie wordt aanbevolen om een inspectieprogramma te ontwikkelen voor medische blootstellingen waarbij jaarlijkse inspectieplannen volgens een graduele aanpak worden uitgevoerd. Het Ministerie van VWS voert de aanbevelingen zoveel mogelijk uit in samenwerking met de ANVS, IGJ en andere relevante partijen in het veld.

² Kamerstuk 25 422, nr. 290

Aanbevelingen ten aanzien van SZW

Het IAEA heeft een aanbeveling gedaan om de mogelijkheden die de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) heeft om sancties op te leggen, uit te breiden. In samenwerking met de twee inspectieorganen (ANVS en NLA) wordt afgewogen hoe invulling gegeven kan worden aan deze aanbeveling.

Vervolg

Een projectteam vanuit de betrokken organisaties zal de opvolging van de aanbevelingen en suggesties coördineren. In de systematiek van de IRRS is voorzien dat er twee tot vier jaar na de uitvoering van de missie een follow-up missie plaatsvindt. Deze follow-up missie richt zich op de voortgang die de lidstaat boekt bij het doorvoeren van de aanbevelingen en suggesties uit het IRRS-rapport. De timing van de follow-up missies zal mede bepaald worden in relatie tot de planning van de voortgang van de aanbevelingen en suggesties. In overleg met de betrokken partijen zal hiervoor een geschikt moment worden gekozen en zal het IAEA worden gevraagd deze follow-up te organiseren.

Naast het toesturen van het rapport aan uw Kamer zal het rapport conform de Euratom Richtlijn Nucleaire Veiligheid naar de Europese Commissie worden gestuurd.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen